

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/128/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6316208504
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6316208504.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov Mgr. Dušana Ďuriana a JUDr. Ľubomíra Šablu ako členov senátu, v spore žalobcu Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom, Mýtna 48, 811 07 Bratislava, IČO: 35 831 154, zast. JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava, proti žalovanej Z. N., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom Za I. XXX, XXX XX K., toho času bytom E. XXX, XXX XX I. pri S., v konaní o zaplatenie 5 078,09 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Brezno č. k. 1Csp/72/2016 - 84 zo dňa 29. januára 2018 ako súdu prvej inštancie, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie v druhom výroku o zamietnutí žaloby **p o t v r d z u j e.**
- II. Rozsudok súdu prvej inštancie v treťom výroku o nároku na náhradu trov konania **m e n í t a k,** že žalobca je **p o v i n ý** nahradiť žalovanej trovy prvoinštančného konania v rozsahu 72,04 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania.
- III. Žalovanej náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi **n e p r i z n á v a.**

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa pôvodne žalobou domáhal zaplatenia sumy 5 078,09 Eur titulom zostávajúcej časti zosplateného nezaplateného úveru žalovanou, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,25 % ročne z tejto sumy od 20. 01. 2014 do zaplatenia. Odvolaním napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zastavil konanie v časti o zaplatenie 818,71 Eur s príslušenstvom - prislúchajúcim úrokom z omeškania pre späťvzatie žaloby v tejto časti, a to v sume 108,71 Eur uplatnenej titulom nákladov na vymáhanie pohľadávky bez uvedenia dôvodu a v ostávajúcej časti z dôvodu čiastočných úhrad žalovanou v priebehu konania (prvý výrok), v časti zostávajúcej po čiastočnom späťvzatí žaloby žalobu zamietol (druhý výrok); priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 72,04% (tretí výrok) a vrátil žalobcovi preplatok súdneho poplatku vo výške 49,- Eur z dôvodu čiastočného späťvzatia žaloby pred prvým pojednávaním (štvrtý výrok).

2. Z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie vyplynulo, že dňa 21. 08. 2013 uzavrel právny predchodca žalobcu Consumer Finance Holding a. s., so sídlom Hlavné námestie 12, 060 01 Kežmarok, IČO: 35 923 130 so žalovanou zmluvu o úvere, na základe ktorej bol žalovanej poskytnutý úver vo výške 5 421,49 Eur, ktorý sa žalovaná zaviazala splatiť v 53 mesačných splátkach po 159,88 Eur, so splatnosťou splátky k 20. dňu v mesiaci, počnúc dňom 20. 09. 2013, pri ročnej úrokovej sadzbe a RPMN 23,99 %, priemernej hodnote RPMN 20,44 %. Celková čiastka spojená s úverom činila 8 473,64 Eur a termín konečnej splatnosti úveru bol určený na január 2018. Z prehľadu spätok a úhrad vyplýva, že žalovaná sa dostala do omeškania už s prvou splátkou splatnou dňa 20. 09. 2013, na ktorej čiastočnú úhradu bola započítaná úhrada zo dňa 26. 08. 2013 vo výške 52,26 Eur. Právny predchodca žalobcu

výzvou zo dňa 25. 12. 2013 oznámil žalovanej, že eviduje nedoplatok zo zmluvy vo výške 630,- Eur a upozornil ju, že v prípade, ak nebude obratom zaplatený, dôjde k vyhláseniu splatnosti celého úveru. Keďže žalovaná napriek tejto výzve nič neuhradila, došlo k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru ku dňu 19. 01. 2014.

3. Žalovaná v písomnom vyjadrení k žalobe adresovanom súdu síce spočiatku uviedla, že uznáva pohľadávku žalobcu v časti uplatnenej istiny vo výške 4 298,74 Eur bez úrokov a poplatkov a žiada o povolenie splácať dlžnú sumu v splátkach po 100,- Eur mesačne, na súdnom pojednávaní konanom dňa 29. 01. 2018 však uviedla, že dlh uznala, avšak v tom čase nevedela, že môže uplatniť námietku premlčania a ak by to vedela, dlh by neuznala. V splácaní dlhu po 100,- Eur pokračovala zo strachu. Vzápätí aj vzniesla námietku premlčania práva uplatneného žalobou.

4. Na základe vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za to, že zmluva o úvere je zmluvou spotrebiteľskou podľa § 52 Občianskeho zákonníka. Uznanie dlhu žalovanou posúdil ako hmotnoprávne uznanie dlhu podľa § 558 Občianskeho zákonníka, mal však za to, že jeho právne následky nenastali, pretože žalovaná v čase uznania nevedela o premlčaní dlhu. V čase vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru bola žalovaná v omeškaní so zaplatením už prvej splátky splatnej 20. 09. 2013, ktorú v plnej výške neuhradila.

5. Vzhľadom na námietku premlčania práva žalobcu vznesenú žalovanou v konaní pred súdom prvej inštancie, tento mal za to, že právo je premlčané v trojročnej premlčacej dobe v zmysle § 103 Občianskeho zákonníka v spojení s § 101 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „O. z.“). Vychádzal z názoru, že splátka splatná dňa 20. 10. 2013 je tou splátkou, pre nesplnenie ktorej právny predchodca žalobcu využil oprávnenie na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru dňom 19. 01. 2014. Súd prvej inštancie bol názoru, že nakoľko ust. § 53 ods. 9 O. z. umožňuje uplatniť právo podľa § 565 O. z. až po trojmesačnom omeškaní so splátkou, v tejto časti je lex specialis k § 565 druhej vete O. z., podľa ktorého možno toto právo uplatniť len do splatnosti nasledujúcej splátky. Pri sume splácanej mesačnými splátkami sa za obdobie trojmesačného omeškania s niektorou splátkou stanú splatnými najmenej dve ďalšie splátky. V takom prípade by veriteľ z takejto spotrebiteľskej zmluvy nikdy nemohol uplatniť právo podľa § 565 O. z. To je však v rozpore s § 565 O. z., ktorý hovorí, že toto právo uplatniť môže (avšak len za tam uvedených podmienok). Preto podľa súdu prvej inštancie v prípade spotrebiteľskej zmluvy môže veriteľ uplatniť právo podľa § 565 O. z. po uplynutí trojmesačného omeškania s niektorou splátkou bez ohľadu na to, že medzičasom boli zročné ďalšie splátky, to však nemá vplyv na plynutie premlčania. Aj v prípade spotrebiteľských zmlúv platí, že premlčacia doba začína plynúť od zročnosti splátky, pre ktorej nezaplatenie sa predčasné splatenie žiada, nie od okamihu predčasného splatenia. Vzhľadom na to, že § 53 ods. 9 O. z. umožňuje vyhlásenie predčasnej splatnosti uplatniť až po trojmesačnom omeškaní s niektorou splátkou, je práve táto splátka tou splátkou „pre nesplnenie ktorej sa stane zročným celý dlh“ v zmysle § 103 O. z. a od jej zročnosti (a nie až uplynutím troch mesiacov, resp. zosplatením) plynie premlčacia doba v zmysle tohto ustanovenia. Premlčacia doba teda uplynula dňom 20. 10. 2016 a žaloba bola podaná po jej uplynutí dňa 16. 12. 2016. Súd prvej inštancie preto žalobu vo zvyšku (t.j. v časti, v ktorej nebola vzatá späť a konanie zastavené) zamietol ohľadne hlavného záväzku spočívajúceho v nezaplatenom úvere a aj ohľadne akcesorického úroku z omeškania, nakoľko v zmysle § 100 ods. 1 posledná veta Občianskeho zákonníka ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

6. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle § 255 a 256 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C. s. p.“) podľa pomeru úspechu strán sporu vo veci, nakoľko mal za to, že žalovaná mala úspech v časti späťvzatia žaloby žalobcom bez uvedenia dôvodu v sume 108,71 Eur s príslušenstvom a v časti zamietnutia žaloby a neúspech mala v časti späťvzatia žaloby v sume 710,- Eur z dôvodu jej úhrad v priebehu konania. V pomere k pôvodnému predmetu konania (o zaplatenie 5 078,09 Eur) predstavuje úspech žalovanej 86,02 % a úspech žalobcu 13,98 %, pričom po započítaní úspechu žalobcu do úspechu žalovanej, činí rozdiel 72,04 %.

7. Proti druhému výroku rozsudku súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Rozhodnutie súdu prvej inštancie označil za nesprávne z dôvodu uvedeného v § 365 ods. 1 písm. h) C. s. p., t.j. z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Vyčítal súdu prvej inštancie, že v spore rozhodol v rozpore so zásadou kontradiktórnosti konania a ust. § 282 C. s. p., keď neprihliadol na uznávací prejav žalovanej a návrh

žalobcu na rozhodnutie sporu rozsudkom pre uznanie nároku. Podľa žalobcu sa došlo k procesnému uznaniu nároku žalovanou, pre ktorého platnosť sa nevyžaduje splnenie hmotnoprávných predpokladov pre uznanie dlhu vyjadrených v ust. § 558 Občianskeho zákonníka.

8. Podporne žalobca namietal, že ak by aj išlo o hmotnoprávne uznanie dlhu, jeho dôsledkom by bolo plynutie novej desaťročnej premlčacej doby od uznania v zmysle § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka bez ohľadu na to, či žalovaná v čase uznania vedela alebo nevedela o premlčaní nároku. V zmysle § 558 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „O. z.“) má nevedomosť dlžníka o tom, že dlh je premlčaný vplyv len na to, že neplatí predpoklad, že dlh v čase uznania trval, teda na dlžníka sa neprenáša dôkazné bremeno ohľadne preukazovania neexistencie dlhu v čase uznania. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cz 6/68 zo dňa 27. 02. 1968, či rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33 Odo 934/2005 zo dňa 22. 08. 2007.

9. Ďalej mal žalobca za to, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil aj začiatok plynutia premlčacej doby. Uviedol, že právny predchodca žalobcu nevyhlásil predčasnú splatnosť úveru pre omeškanie so zaplatením omeškanej splátky splatnej 20. 10. 2013, ale pre nezaplatenie splátky splatnej 20. 12. 2013, t.j. splatnej pred zosplatením úveru ku dňu 19. 01. 2014. Ust. § 53 ods. 9 O. z. neupravuje počiatok plynutia premlčacej doby, vyplýva z neho len obmedzenie veriteľa na uplatnenie práva podľa ust. § 565 O. z. žiadať zaplatenie celej pohľadávky pre neplnenie splátok, až po uplynutí troch mesiacov s omeškaním zaplatenia splátky. Uvedené obmedzenie nemá podľa žalobcu žiaden vplyv na beh premlčacej doby. Ak by totiž mala začať plynúť premlčacia doba celého dlhu od splatnosti prvej omeškanej splátky, došlo by v rozpore so zákonom k posunutiu začatia plynutia premlčacej doby pred okamih splatnosti všetkých omeškaných splátok nasledujúcich po splatnosti prvej z nich. Podporne žalobca poukázal na uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č. k. 17Co/228/2016-74, ktorý totožné posúdenie začatia plynutia premlčacej doby podľa § 103 O. z. pre celý zosplatený úver od splatnosti prvej omeškanej splátky v inej právnej veci označil za neprípustné. V odôvodnení rozhodnutia sa uvádza: „Pri mnohosti omeškaných splátok a následnej zročnosti celého dlhu je potrebné za nesplnenú splátku, odo dňa zročnosti ktorej začne plynúť premlčacia doba, považovať splátku, ktorá bezprostredne predchádza zročnosti celého dlhu. Pokiaľ totiž nenastane zročnosť celého dlhu, stávajú sa jeho splátky splatné postupne. Pokiaľ by následná zročnosť celého dlhu mala mať za následok začiatok plynutia premlčacej doby celého dlhu od prvej omeškanej splátky, tak ako to vyplýva z napadnutého rozhodnutia, posunul by sa začiatok plynutia premlčacej doby pred okamih splatnosti všetkých omeškaných splátok nasledujúcej po prvej z nich. Ad absurdum, pokiaľ by došlo k zročnosti celého dlhu po viac ako troch rokoch (§ 101 OZ) od prvej omeškanej splátky, bolo by dôsledkom zročnosti premlčanie celého dlhu. Takýto následok je neprípustný, pretože inštitút zročnosti celého dlhu, ako strata výhody splátok, predstavuje sankciu pre dlžníka a prostriedok ochrany veriteľa. Nemôže tak mať pre veriteľa uvedený nepriaznivý následok.“

10. Napokon žalobca uviedol, že súd prvej inštancie žalobu zamietol na základe protiústavného ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, ktoré nesúlad s ústavou bol vyslovený nálezom Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 11/2016.

11. Žalobca preto navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu tak, že žalobe v rozsahu nárokov uplatnených po jej čiastočnom späťvzatí pred súdom prvej inštancie vyhovie.

12. Žalovaná v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedla, že síce uznala nárok voči právnomu predchodcovi žalobcu, avšak nebola poučená o možnosti vzniesť námietku premlčania. Opísala svoju ťaživú životnú a finančnú situáciu, ktorá ju viedla k braniu úverov najmä na kúpnu cenu za byt a pokrytie nákladov spojených so štúdiom jej syna, ktorý sa po skončení štúdií zamestnal spoliehajúc sa pritom, že syn jej so splácaním následne pomôže. Tento však v dôsledku tragickej udalosti v práci zomrel. V súčasnosti jej príjem postačuje na krytie nákladov domácnosti, nemá na splácanie pôžičiek prostriedky.

13. Žalobca sa k vyjadreniu žalovanej doručenému mu dňa 17. 04. 2018 nevyjadril.

14. Krajský súd ako funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní žalobcu podľa § 34 C. s. p. preskúmal vec len v rozsahu odvolania podľa § 379 C. s. p., z dôvodov vymedzených v odvolaní podľa § 380 ods. 1 C. s. p. a mimo nich v zmysle § 380 ods. 2 C. s. p. v rozsahu väd týkajúcich sa procesných podmienok,

ktoré vady nezistil, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 C. s. p. z dôvodu, že pre rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie a prejednanie veci na odvolacom pojednávaní nevyžadoval dôležitý verejný záujem. Odvolací súd po prejednaní veci dospel k názoru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, druhý výrok rozsudku súdu prvej inštancie vo veci samej je vecne správny a je potrebné ho podľa § 387 ods. 1, 2 C. s. p. potvrdiť. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie o premlčaní práv uplatnených žalobou, nestotožňuje sa však so záverom o počiatku plynutia premlčacej doby, že ust. § 53 ods. 9 O. z. je lex specialis vo vzťahu k ust. § 565 druhá veta O. z., ani so záverom, že uznávací prejav žalovanej bolo potrebné posudzovať podľa § 558 O. z., a preto tento v dôsledku nevedomosti žalovanej o premlčaní dlhu nevyvolal žiadne právne následky.

15. Odvolací súd je zhodne so žalobcom názoru, že uznávací prejav žalovanej učinенý vo vyjadrení k žalobe a adresovaný súdu, je procesným uznaním časti nárokov uplatnených žalobou v zmysle § 282 C. s. p. Na rozdiel od žalobcu je však názoru, že nie každé uznanie nároku musí byť nevyhnutné súdom akceptované a viesť na návrhu žalobcu k vydaniu rozsudku pre uznanie nároku (v tomto prípade navyše čiastočného). Aj rozsudok pre uznanie nároku ako každé rozhodnutie súdu by malo byť zákonné, t.j. v súlade s hmotným právom (právnymi predpismi). Aj keď na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy - § 153a ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov v spojení s § 99 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov, to nie je v ust. § 282 C. s. p. vyjadrené, vyplýva to z ochrany slabšej strany - spotrebiteľa. Preto odvolací súd zastáva názor, že napriek uznávaciemu prejavu žalovaného spotrebiteľa a návrhu žalujúceho dodávateľa na vydanie rozsudku pre uznanie tento nemožno vydať, ak by odporoval hmotnému právu - napríklad v žalobe by sa uplatňoval nárok na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky, ktorej neplatnosť súd skúma aj bez návrhu (porovnaj napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2Co/150/2017 zo dňa 21. 02. 2018 - 10. odsek odôvodnenia, podľa ktorého: „V prípade spotrebiteľských sporov nie je uznanie dlhu žalovaným spotrebiteľom pred súdom skutočnosťou, ktorá by zbavovala súd povinnosti preskúmať spotrebiteľskú zmluvu, ktorá je právnym základom uplatneného nároku z toho hľadiska, či neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Priečilo by sa zásade spravodlivosti, ak by v konaní pasívni spotrebiteľia boli zvýhodňovaní voči spotrebiteľom, ktorí dlh pred súdom uznajú a to častokrát len z obavy, že v opačnom prípade im nebude umožnené uhradiť dlh v splátkach, z dôvodu neinformovanosti, neznalosti svojich práv, pocitu bezmocnosti voči dodávateľovi, ktorý je v konaní právne zastúpený a podobne.“). Aj keď žalovaná v čase uznávacieho prejavu nevzniesla námietku premlčania ako hmotnoprávnu námietku patriacu medzi prostriedky procesnej obrany v zmysle § 149 a § 152 C. s. p., mohla tak účinne urobiť až do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej v zmysle § 296 C. s. p. Keďže súd v zmysle § 100 ods. 1 C. s. p. musí prihliadnuť na premlčanie na námietku dlžníka a v takom prípade nemožno veriteľovi premlčané právo priznať, jeho priznanie napriek vznesenej námietke premlčania zo strany žalovanej by bolo v rozpore s hmotným právom. Ak teda súd dospeje na základe námietky premlčania vznesenej dlžníkom k záveru o premlčaní práva, neprichádza do úvahy vydanie čiastočného rozsudku pre uznanie pre jeho rozpor so zákonom.

16. Súd prvej inštancie neskúmal premlčanie bez návrhu (námietky) v zmysle v súčasnosti už neúčinného ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, ako to v odvolaní tvrdí žalobca, ale na námietku žalovanej.

17. Odvolací súd na zdôraznenie vecnej správnosti druhého výroku napadnutého rozsudku, reagujúc na odvolacie dôvody žalobcu udáva, že súd prvej inštancie vec správne právne posúdil v otázke premlčania práva, keď žalobu v ostávajúcej časti po čiastočnom zastavení konania ako nedôvodnú zamietol.

18. Odvolací súd sa nestotožňuje s názorom prezentovaným v rozhodnutí Krajského súdu v Trenčíne, na ktoré poukazuje žalobca v odvolaní, pretože tento vychádza z mylného predpokladu, že oprávnenie veriteľa vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru nie je časovo limitované (čo by bolo neprípustné). Aj v prípade nespotebiteľských úverov, pri ktorých sa neaplikuje ust. § 53 ods. 9 O. z. je za dodržania podmienok uvedených v ust. § 565 O. z. zákonným následkom v zmysle ust. § 103 O. z. posunutie počiatku plynutia premlčacej doby plynúcej pôvodne osobitne ohľadne splátok pôvodne splatných po splatnosti splátky, pre omeškanie s ktorou sa stal splatným celý dlh, pred ich pôvodnú splatnosť a pôvodný počiatok plynutia osobitnej premlčacej doby ohľadne každej z nich.

19. Odvolací súd je názoru, že ust. § 53 ods. 9 O. z. je potrebné vykladať vo vzájomnej súvislosti s ust. § 565 O. z., t. j. veriteľ môže vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru do splatnosti najbližšej splátky nasledujúcej po uplynutí troch mesiacov od splatnosti splátky, pre omeškanie s ktorou sa stal splatný celý dlh samozrejme za splnenia ďalšej podmienky podľa § 53 ods. 9 O. z. - upozornenia dlžníka na možnosť zosplatenia úveru aspoň 15 dní pred uplatnením tohto práva, preto tieto ustanovenia nie sú v rozpore, ust. § 53 ods. 9 O. z. nepredstavuje lex specialis vo vzťahu k ust. § 565 druhá veta O. z. Nakoľko touto splátkou v tomto prípade bola splátka splatná dňa 20. 09. 2013 (nie 20. 10. 2013, pretože už s prvou splátkou bola žalovaná v omeškaní, aj keď len čiastočnom) a do omeškania s ňou sa žalovaná dostala dňa 21. 09. 2013, najbližšou nasledujúcou splátkou splatnou po uplynutí lehoty troch mesiacov od omeškania so zaplatením, t.j. po 21. 09. 2013 bola splátka splatná dňa 20. 01. 2014 (pretože do splatnosti splátky splatnej dňa 20. 12. 2013 ešte neuplynuli tri mesiace). Veriteľ uplatnil právo na zaplatenie celej pohľadávky dňa 19. 01. 2014, t.j. do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky (t.j. do 20. 01. 2014). V dôsledku zosplatenia úveru začala plynúť trojročná premlčacia doba dňom 20. 09. 2013 a uplynula dňom 20. 09. 2016 (utorok). Žaloba bola podaná na súd až dňa 16. 12. 2016, t.j. nárok ňou uplatnený je premlčaný. Splátkou, pre ktorú bola vyhlásená predčasná splatnosť úveru bola splátka splatná dňa 20. 09. 2013. Súd prvej inštancie napriek nesprávnemu určeniu počiatku plynutia premlčacej doby vec správne právne posúdil v otázke premlčania práva. Vzhľadom na to odvolací súd druhý výrok rozsudku súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

20. Nie je pritom rozhodujúce, či splátka, pre omeškanie ktorej veriteľ pristúpil k výzve a upozorneniu podľa § 53 ods. 3 O. z. bola medzičasom zaplatená, ale či v čase uplatnenia práva podľa § 565 O. z. existuje splátka (hoc aj nasledujúca), s ktorou je dlžník v omeškaní viac ako tri mesiace. Podľa názoru odvolacieho súdu veriteľ môže upozorniť dlžníka na možnosť uplatnenia práva na zaplatenie celej pohľadávky naraz aj keď dlžník ešte nie je v omeškaní s niektorou či viacerými splátkami po dobu troch mesiacov. Ustanovenie § 53 ods. 9 O. z. totiž nevyžaduje ako podmienku upozornenia na možnosť využitia práva podľa § 565 O. z. omeškanie so splátkou viac ako tri mesiace, omeškanie je rozhodujúce až z hľadiska uplatnenia práva na vyhlásenie predčasnej splatnosti dlhu. Ak by totiž veriteľ vyčkával s upozornením až po uplynutí troch mesiacov s omeškaním splátky a následne doručoval upozornenie dlžníkovi, kedy po jeho doručení by musel čakať ďalších 15 dní na uplatnenie práva, práve vtedy by sa mohlo ľahko stať, že by nestihol právo uplatniť do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky.

21. Pre úplnosť odvolací súd podotýka, že aj keď premlčané právo nemožno priznať súdom, t.j. priznať mu kvalitu judikovaného práva, ktoré možno nútene vymáhať od dlžníka, neznamená to, že by žalovaná nemohla premlčaný dlh zaplatiť dobrovoľne. Plnenie premlčaného dlhu veriteľovi nie je bezdôvodným obohatením veriteľa (§ 455 ods. 1 O. z.)

22. Odvolací súd v zmysle § 379 písm. a) C. s. p. stanovujúcom jednu z výnimiek z viazanosti rozsahom odvolania preskúmal aj závislý tretí výrok rozsudku súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania. Aj keď sa nestotožňuje s určením pomeru úspechu žalobcu a žalovanej v spore zo strany súdu prvej inštancie, v zmysle článku 16 ods. 3 základných princípov C. s. p. nepristúpil k zmene tretieho výroku rozsudku súdu prvej inštancie ohľadne pomeru úspechu v spore. Žalovaná mala totiž v prvoinštančnom konaní plný úspech, nakoľko žaloba bola po jej čiastočnom späťvzatí a z toho vyplývajúcom čiastočnom zastavení konania zamietnutá. Nie je podstatné, z akého dôvodu vzal žalobca žalobu čiastočne späť, pretože ním uplatnený nárok v pôvodnej žalobe je v celom rozsahu premlčaný, na čo prihliadol súd po vznesení námietky premlčania žalovanou, t.j. aj keby žalovaná premlčaný dlh čiastočne v priebehu konania neuhradila a žalobca by nechal žalobu späť v časti týchto úhrad a trov spojených s vymáhaním pohľadávky, žaloba by bola ako celok aj tak zamietnutá. Súd prvej inštancie však rozhodol v rozsudku o nároku žalovanej na náhradu trov konania nevykonateľným výrokom, v ktorom neuviedol povinnosť a lehotu na plnenie. Vyšší súdny úradník rozhoduje v zmysle § 262 ods. 2 C. s. p. totiž len o výške a prijímateľovi náhrady trov konania, neukladá povinnosť ani neurčuje lehotu na plnenie. Zmena výroku rozhodnutia súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania teda súvisí s nesprávne formulovaným výrokom, v ktorom absentovali tieto údaje. Preto odvolací súd uložil žalobcovi povinnosť nahradiť žalovanej trovy prvoinštančného konania v rozsahu 72,04%. Obsahovo ide o totožné rozhodnutie opierajúce sa o ustanovenie § 255 C. s. p. V treťom výroku bol preto rozsudok súdu prvej inštancie zmenený podľa § 388 C. s. p. O výške a prijímateľovi náhrady trov prvoinštančného konania rozhodne v zmysle § 262 ods. 2 C. s. p. súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Z tohto dôvodu určil odvolací súd

začiatok lehoty na plnenie podľa § 232 ods. 2 C. s. p. od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania.

23. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C. s. p. Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku by bola vznikla žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanej náhradu aj trov odvolacieho konania z dôvodu plného úspechu žalovanej v odvolacom konaní. Nárok na náhradu trov odvolacieho konania však žalovanej odvolací súd nepriznal z dôvodu, že jej v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

24. Rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p. (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).